

congres 28 november 2015

ONS LIED

WE GAAN HET DOEN!

**OVER ONZE IDEALEN EN IDEEËN
OVER ONZE STRIJD
OVER DE PARTIJ**

CONCEPT: 10 SEPTEMBER 2015

We will fight for the right to be free
We will build our own society
And we will sing, we will sing
We will sing our own song

UB 40

ONS LIED: WE GAAN HET DOEN!

A dream you dream alone is only a dream
A dream you dream together is reality

John Lennon

De SP staat er goed voor. Politiek en ideologisch zijn we op orde; organisatorisch en financieel zijn we solide. Inmiddels zijn we de grootste oppositiepartij in de Tweede Kamer, en de grootste partij op links. We besturen mee in steeds meer plaatsen, net als in de helft van de provincies. Vooroordelen over onze partij hebben we goeddeels geslecht.

Zeker, veel zaken zijn nog voor verbetering vatbaar. We zijn dan ook vastbesloten daaraan te werken. Onder andere daarover spreken we in de aanloop naar ons XXI congres, om op 28 november te besluiten over de dan voorliggende voorstellen.

Op ons XVIII congres hebben we ons beginselprogramma 'Heel de Mens' (1999) herbevestigd. Toen hebben we ook onze hoofdtaken nog eens tegen het licht gehouden en ook die weer onderschreven:

- Het formuleren van fundamentele kritiek op de kapitalistische wereldorde.
- Het aandragen van en strijd voeren voor het verwerklijken van alternatieven voor de korte en de langere termijn.
- Het gesprek en de samenwerking aangaan met iedereen die wil en durft te denken over een betere wereld.

Deze taken rusten op onze schouders en we zullen met vereende krachten door moeten gaan ze met nog meer inzet uit te voeren. Deze werkwijze heeft ons ver gebracht en zal ons nog verder brengen. De grootste op links? De grootste!

OVER ONZE IDEALEN EN IDEEËN

DE SOCIALEN VS DE LIBERALEN

Door steeds meer mensen wordt opgemerkt dat de SP vaak al in een vroegtijdig stadium ontwikkelingen heeft voorzien en voorspeld. Of het nu gaat om de euro of de marktwerking op het spoor, de mislukkingen in Afghanistan en Irak of de bureaucratie in de zorg, noem een onderwerp, en in veel gevallen zal blijken dat de partij (vaak als enige) tijdig gewaarschuwd heeft voor bepaalde ontwikkelingen.

De verklaring hiervoor moet gezocht worden in twee dingen:

Enerzijds zijn veel politieke beslissingen van de afgelopen dertig jaar een uitvloeisel van de in de politiek algemeen gedeelde neoliberale ideologie en ze vertonen bij gevolg een bepaalde samenhang. De belangrijkste kenmerken zijn:

- Vergroting van de inkomens- en vermogensverschillen.
- Meer markt, minder overheid; liberalisering en privatiseringen.
- Onverantwoorde bezuinigingen op de publieke sector.
- Afbraak van de sociale zekerheid en groeiende armoede.
- Flexibilisering van de arbeid en de 24-uurseconomie.
- Commercialisering van de samenleving en tweedeling.
- Ondoordachte schaalvergroting en uitholling van de democratie.
- Teloorgang van de publieke moraal en dominantie van de ieder-voor-zich-mentaliteit.

Het beleid met deze kenmerken moest vroeg of laat wel tot problemen leiden. Ondanks de goede wil van velen raakt de samenleving ontzield, en vervreemden mensen van anderen en van zichzelf. Beroepseer wordt inhoudsloos. En als reactie daarop krijgt het cynisme de overhand: de politiek luistert toch niet, en, er verandert toch niets. De meeste mensen zijn over hun eigen situatie nog best tevreden, maar over de politiek en de maatschappij allerminst.

Het neoliberalisme heeft onze maatschappij in een crisis gestort. De politiek van meer markt en minder regels heeft geleid tot een morele crisis. Vele verantwoordelijken bezweken voor de verleidingen van de nieuwe vrijheid en van de vetpotten. Immoreel gedrag in de financiële sector is er oorzaak van dat de wereld in een ongekenkende economische crisis terecht is gekomen. Veel mensen hebben daardoor het vertrouwen in het systeem en in de politiek verloren, vaak ook het vertrouwen in elkaar.

De kade heeft het schip gekeerd: het neoliberalisme verliest aan kracht. De nadelen zijn nu voor iedereen zichtbaar. Veel politieke partijen – van rechts maar ook van links – hebben het neoliberalisme omarmd. Van hen is de vernieuwing niet te verwachten. Dat alternatief zal moeten komen van ons.

Anderzijds is er onze socialistische kijk op ‘mens en maatschappij’ die ons in staat stelt om op een fundamenteel andere wijze naar de samenleving te kijken, los van de waan van de dag. Ons ideaal is een maatschappij waarin onze morele uitgangspunten (menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit) concreet terugkomen in de democratische ordening van de samenleving en het recht; in de educatie en de wetenschap; in de kunsten en de cultuur; in de zorg en de sociale zekerheid; en in de economie, de kurk waar alles op drijft.

Op ons rust de taak mensen hoop en vertrouwen in de toekomst te geven. De status quo is niet het best haalbare. Met kritiek maken we duidelijk dat wat nu werkelijkheid is het gevolg is van welbewuste politieke keuzes; met eigen voorstellen laten we zien dat het ook anders kan. Denk aan onze voorstellen voor een nationale ziektekostenverzekering, de plannen in ‘De buurt, de schaal van de toekomst’, ons voorstel voor een nationale nutsbank, ons aanvalsplan tegen armoede, onze voorstellen voor democratisering van economie en samenleving. Onze strijd is onder de neoliberale dominantie onvermijdelijk vaak defensief. Zeker, maar daar moeten we het niet bij laten. Onze strijd moet ook offensief zijn, gericht op verbetering in de richting van de samenleving die wij voorstaan. Dat is modern socialisme.

Om te zorgen dat deze inzichten in onze partij gemeengoed zijn en blijven, is het van wezenlijk belang dat onze (kader)leden zich scholen door middel van onderzoek en studie. Zonder inzicht immers geen uitzicht.

Wat de SP in een notendop is, hebben we neergeschreven in de scholingskrant ‘De SP in veertien punten’.

IDEOLOGIE-BEGINSELEN

1. Omdat de omstandigheden grote invloed hebben op de mens, willen wij die omstandigheden menselijker maken. Daarbij laten wij ons leiden door drie begrippen: de menselijke waardigheid, de gelijkwaardigheid van mensen en de solidariteit tussen mensen.
2. Door middel van een rationele analyse van de maatschappij maken wij onze strijd voor een betere wereld effectief. Morele verontwaardiging levert ons de betrokkenheid, de energie en de strijdwil. Rationele analyse geeft ons het inzicht, de strategie en de tactiek. Menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit vormen samen met onze rationele analyse de kern van het socialisme, de meetlat waarmee wij ontwikkelingen en alternatieven beoordelen. Wat positief uit valt langs deze meetlat bevorderen we, wat negatief uit valt bestrijden we.
3. Daarom zijn de hoofdtaken van de Socialistische Partij: het formuleren van fundamentele kritiek op de kapitalistische wereldorde; het aandragen van alternatieven voor de korte en langere termijn, en daar strijd voor leveren; en samenwerken met iedereen die streeft naar een menselijker en socialer land en een dito wereld.

PRAKTIJK-KENNIS, DENKEN-DOEN

4. Handen uit de mouwen! Het is noodzakelijk de wereld te analyseren en doelen te formuleren. Maar wie de wereld wil veranderen zal actief aan de slag moeten; het gevecht niet uit de weg gaan, voorop durven lopen en mensen organiseren.
5. De belangrijkste kennis vergaren we door zelf actief de strijd voor een betere wereld aan te gaan. En met die verworven kennis kunnen wij ons handelen weer verbeteren. Praktijk-kennis-praktijk is een voortdurend proces, want niets blijft zoals het is, alles verandert. Kwantitatieve veranderingen leiden tot kwalitatieve omslagen.

DIEN DE MENS

6. Dit is onze centrale drijfveer. De partij is er voor de mensen en niet andersom. We zijn geen transportmiddel voor het eigen belang van de leden, maar gereedschap in handen van hen die zich actief willen inzetten voor een betere wereld. Onbaatzuchtige inzet en opofferingsgezindheid horen daar bij.

SAMEN MET DE MENSEN

- 1
2 7. Werken onder de mensen is cruciaal in de aanpak van de SP. Onderzoek doen naar de problemen,
3 progressieve ideeën bundelen, verder ontwikkelen en terugbrengen naar de mensen, mobiliseren, en
4 samen successen boeken. Zo versterken we ook de partij met nieuwe aanwas.

STEUN OP EIGEN KRACHT

- 5
6
7 8. Actief zijn voor de SP betekent ook jezelf emanciperen en ontwikkelen. In de partij besteden wij veel
8 aandacht aan scholing en opleiding. Wij steunen zoveel mogelijk op eigen kracht, want de combinatie
9 van de juiste vaardigheden en de juiste politieke ideeën is een bijzonder machtig wapen.

EENHEID EN VERANTWOORDELIJKHEID

- 10
11
12 9. Eendracht maakt macht. De macht van onze partij is veel groter dan die van de optelsom van de
13 afzonderlijke leden. Dat komt omdat we ervaringen uitwisselen, kennis en kunde delen, gezamenlijk
14 besluiten nemen over de koers en die besluiten vervolgens eensgezind uitvoeren. Subjectivisme en
15 opportunisme houden we buiten de deur.
16
17 10. Goede discussie leidt tot betere besluitvorming. Maar een intern meningsverschil is ondergeschikt aan
18 onze gezamenlijke strijd voor een betere wereld.
19
20 11. Een SP'er kent zijn verantwoordelijkheid, kijkt niet weg bij foute ontwikkelingen, zegt wat er gezegd
21 moet worden, en doet wat er gedaan moet worden. Dat geldt voor individuele leden, voor afdelingen
22 en voor de partij als geheel. Wij stellen het belang van de zaak boven het persoonlijke belang.

FRACTIE EN ACTIE

- 23
24
25 12. Geen fractie zonder actie. SP'ers zijn zich bewust van het gevaar van parlementarisme. Zij onder-
26 scheiden zich door actief te zijn buiten de volksvertegenwoordiging, om te weten wat er leeft, ideeën
27 op te doen, verantwoording af te leggen en met de mensen te werken aan verbeteringen. Fractie en
28 afdeling opereren als eenheid.
29
30 13. Onze afdrachtregeling voor volksvertegenwoordigers is een concrete toepassing van het solidariteits-
31 beginsel. Het is solidair met de mensen die we vertegenwoordigen, solidair met de actieve medewer-
32 kers, en solidair met de rest van de partij. Bovendien is het een probaat middel tegen baantjesjagers
33 en voorzien we de partij van de noodzakelijke financiële middelen om de strijd voor een betere wereld
34 krachtig te voeren.

VORM EN INHOUD

- 35
36
37 14. Bij een goede inhoud hoort een goede vorm, die de boodschap versterkt. Daarom besteden wij veel
38 aandacht aan presentatie, huisstijl, creatieve en vooruitstrevende vormen van communicatie, en een
39 goede sfeer bij al onze activiteiten.
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57

OVER ONZE STRIJD

We vinden dat wat er nu is, beter moet en beter kan. Dat is onze maatschappijanalyse. In ons beginselprogramma hebben we die analyse op hoofdlijnen geformuleerd. Maar juist omdat we vinden dat de wereld moet en kan veranderen, moeten we daar ook voor willen en durven strijden. Zonder strijd geen succes. Het activisme is daarom een wezenlijke taak van onze partij. De voortdurende samenhang tussen zeggen hoe het kan en laten zien dat het kan, maakt ons tot effectief gereedschap voor alle mensen die sociale verbetering willen en daarvoor willen strijden.

Strijd leveren kan op veel fronten: politiek, maatschappelijk, ideologisch. Het meest effectief is als er daartussen een voortdurende samenhang is. Niet van hot naar haar rennen, maar doordacht de juiste strijdt terreinen kiezen, strijdplannen ontwikkelen en doorzetten. En waar nodig: aanpassen en nieuwe routes kiezen. Al doende leren we. En winnen we.

Politieke strijd leveren we natuurlijk in verkiezingscampagnes. Daar gaan we volop het debat aan met de kiezers en met andere partijen die om de kiezersgunst strijden. Op basis van de resultaten verwerven we posities in gemeenteraden, provinciale staten, het nationale parlement en internationale democratische organen. Daarin formuleren we keer op keer onze opvattingen hoe het concreet anders en beter kan. En daarin proberen we zoveel mogelijk steun te krijgen. Dankzij onze groeiende aanhang zijn we in staat om een rol van betekenis in democratische organen te spelen. Hoe meer aanhang we verwerven en hoe meer successen we behalen, hoe meer kans we ook krijgen om deel te nemen aan het democratische bestuur van steeds meer gemeenten en provincies – en straks hopelijk ook van ons land. Meedoen aan verkiezingen, optreden in democratische organen, deelnemen aan gemeente- en provinciebesturen: het biedt ons grote mogelijkheden, maar gaat ook gepaard met risico's. Ons parlementaire optreden vergt een consequent kritisch analyseren van wat we doen, hoe we het doen en waarvoor we het doen. Daarvoor is een voortdurend overleg met elkaar nodig. Ook hier geldt: samen sta je sterker. We kunnen van elkaars ervaringen leren en daarmee onze strijd versterken. In al onze geledingen. Permanent contact met onze kiezers is absoluut vereist. Zij kunnen en moeten ons steeds een spiegel voorhouden, waarin we kunnen zien hoe onze politiek er in de ogen van de mensen uitziet. En zij moeten ons vertellen waar nieuwe problemen opdoemen en nieuwe mogelijkheden zich aandienen. Het volk vertegenwoordigen vereist het volk ontmoeten.

Actief en creatief meedoen in democratische organen is van wezenlijk belang. Maar – gelukkig – biedt de democratie nog veel meer mogelijkheden voor het leveren van strijd voor een betere wereld. Mensen hebben het grondwettelijke recht om zich te verenigen en zich uit te spreken. Die maatschappelijke strijd ondersteunen hoort tot onze wezenstaken. Met onze buitenparlementaire ondersteuning bij het organiseren van mensen voor belangen die met onze opvattingen sporen, werken we ook concreet aan een betere maatschappij. Bijvoorbeeld als we vakbonden helpen die strijden voor fatsoenlijk loon, eerlijke en gezonde werkomstandigheden en een optimale sociale zekerheid. Als we werkers in de zorg ondersteunen bij hun

1 strijd voor goede hulp en hoogwaardig werk. Als we de helpende hand bieden aan mensen die strijden
 2 voor bescherming van onze leefomgeving en voor een duurzame toekomst. Als we meedoen met hen die
 3 zich daadwerkelijk inzetten tegen armoede en voor een eerlijke verdeling van de welvaart, binnen en buiten
 4 onze grenzen. Overall waar mensen zich organiseren voor een betere samenleving, horen ze te weten en te
 5 merken dat wij altijd een betrouwbare bondgenoot in hun strijd zijn. Dat is geen eenvoudige opdracht. Het
 6 is vaak taai werk, dat vooral doorzettingsvermogen vergt. Meestal geen strijd die snelle successen ople-
 7 vert. Maar die op langere termijn grote gevolgen heeft. Om onze effectiviteit te bewaken en te vergroten
 8 is ook hier gestructureerd overleg vereist. Actievoeren is geen mediastunt, actievoeren is democratie in
 9 uitvoering.

10
 11 Naast politieke en maatschappelijke strijd moeten we ideologische strijd leveren. Met name tegen die ideo-
 12 logie, die ervan uitgaat dat mensen in essentie individuen zijn die alleen voor zichzelf het beste nastreven.
 13 De afgelopen 25 jaar is dat de heersende ideologie geweest, waartoe zich veel politieke partijen en opi-
 14 niemakers hebben bekeerd. Die ideologie, die als ‘neoliberalisme’ wordt aangeduid, wordt als legitimatie
 15 gebruikt voor de uitverkoop van onze beschaving. Noem maar op: Het afbreken van sociale samenhang en
 16 democratische rechten. Het beknotten van het publieke domein, waartoe datgene hoort dat van ons al-
 17 lemaal is. Het oprukken van de marktwerking in zorg, onderwijs, huisvesting en cultuur, waardoor niet men-
 18 sen maar centen centraal komen te staan. Het verlagen van de sociale zekerheid, en het in de beklagden-
 19 bank zetten van mensen die het niet getroffen hebben met hun gezondheid, hun werk, hun opleiding, hun
 20 afkomst. Het vrij baan geven aan groeiende ongelijkheid, hier en elders.

21
 22 Tegenover die neoliberale ideologische vloedgolf zetten wij onze opvatting dat mensen natuurlijk individuen
 23 zijn, die hun eigen geluk moeten nastreven, maar die in hun aard en omstandigheden vooral ook sociale
 24 wezens zijn die zich niet permanent tegen elkaar keren, maar waar mogelijk met elkaar verkeren om het
 25 beste voor iedereen te bereiken. Onze socialistische ideologie stelt dat het streven naar menselijke waar-
 26 digheid, gelijkwaardigheid en solidariteit zich het beste verhoudt met de aard van de mens en het streven
 27 naar een betere wereld.

28 **BESTUREN OF ACTIEVOEREN?**

29
 30 Wij zijn een actieve politieke partij die nauw met de mensen verbonden is en die noch het actievoeren noch
 31 het besturen schuwt. We doen beide wanneer het in onze ogen de vooruitgang dient, de vooruitgang voor
 32 de mensen en de vooruitgang van de partij.

33
 34 Het activisme is een wezenskenmerk van onze partij. Zonder actief de strijd voor een betere wereld aan te
 35 gaan verliest de partij zijn bestaansgrond. Welke vorm die actieve strijd krijgt is afhankelijk van de omstan-
 36 digheden, maar moet altijd strijdbaar zijn. Conformisme en parlementarisme staan daar haaks op.

37
 38 We kennen drie vormen van strijd, die voor ons alle drie even belangrijk zijn:

- 39 • De maatschappelijke strijd. Dat is de strijd die we voeren – al of niet met de vakbond – voor fat-
 40 soenlijk werk en loon en voor dito arbeidsvoorwaarden en -tijden. Maar we rekenen daar ook de
 41 strijd voor betaalbare huren onder, net zoals de strijd voor goede thuiszorg voor de mensen die erop
 42 zijn aangewezen.
- 43
 44 • De ideologische strijd. Hieronder verstaan we ons verzet tegen het neoliberalisme in al zijn uitings-
 45 vormen: de liberalisering, de privatisering, maar ook de terugtrekkende overheid, de misplaatste
 46 marktwerking, de politiek van ‘blaming the victim’ en de doorgeslagen individualisering. Aan ons de
 47 taak om frames zoals ‘de participatiesamenleving’ en het kortzichtige streven naar een basisinko-
 48 men door te prikken.
- 49
 50 • De politieke strijd. Dit is de strijd om de macht, de strijd om binnen het politieke krachtenveld dingen
 51 voor elkaar te krijgen, binnen of buiten de parlementen, binnen of buiten het stads- of provinciebe-
 52 stuur. Welke compromissen sluit je? Wanneer wordt wijn water? Wat haal je binnen?

53
 54 Het is de kunst deze drie vormen van strijd, waar mogelijk, met elkaar te verbinden. Dit maakt onze strijd
 55 uniek, en daarmee onze partij. Dit is de aanpak van modern links: het links dat klassieke waarden weet
 56 toe te passen in de moderne tijd en daarvoor in het strijdperk treedt. Oud links verbleekt daarbij: dat is het
 57 links dat geen waarden meer vertegenwoordigt, laat staan dat er nog voor gestreden wordt.

We krijgen steeds meer bestuurders; dat is inherent aan de ontwikkeling van de partij. Dat is niet zonder risico. Uit ervaring weten we dat beslissend voor het succes of falen van collegedeelname de verhouding tussen afdeling, fractie en bestuurder is. De mate waarin de lijnen binnen deze driehoek open zijn en minimaal wekelijks benut worden, is bepalend voor het welslagen. Hetzelfde geldt natuurlijk voor onze gedeputeerden, zij het dat de plaats van de afdelingsvoorzitter hier wordt ingenomen door de regiovertegenwoordiger(s).

Op regelmatige basis halen we onze bestuurders (wethouders en gedeputeerden) bij elkaar om op landelijk niveau – al of niet in aanwezigheid van Kamerleden – ervaringen uit te wisselen en elkaar op ideeën te brengen.

PRINCIPES EN COMPROMISSEN

In meer gemeenten dan ooit (nu meer dan veertig) maakt onze partij deel uit van het college van Burgemeester en Wethouders, en in de helft van de provincies zijn een of twee SP'ers gedeputeerde. Aan die deelname is steeds een formatieproces vooraf gegaan. In dat proces tasten partijen af of ze het met elkaar eens kunnen worden over een programma voor de komende vier jaar. Bij die onderhandelingen is het een kwestie van slim opereren, om zoveel mogelijk dingen uit je eigen program binnen te halen. Alles binnenhalen is uitgesloten, omdat de andere deelnemende partijen natuurlijk ook hun wensen hebben. Het is altijd een kwestie van geven en nemen, door onderwerpen aan elkaar te gunnen of door te proberen een goed compromis te vinden.

Omdat het lokale en provinciale bestuur minder gepolitiseerd en vaak meer pragmatisch is, zijn colleges van allerlei samenstellingen in principe mogelijk. En dat zien we dan ook. We werken in colleges van B&W soms samen met partijen waarmee samenwerking in één coalitie op landelijk niveau vrijwel uitgesloten is.

De kunst is ervoor te zorgen dat het college een koers vaart die veel herkenbare punten voor de SP oplevert. We maken het verschil of we doen niet mee, dat is het uitgangspunt. Daarbij spelen onze principes menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit een doorslaggevende rol. Brengen we met collegedeelname deze principes dichterbij, dan doen we mee. Is dat niet het geval, dan kiezen we de oppositie.

Coalitie of oppositie: beide liggen ons prima. In een coalitie kunnen we zaken sneller en beter voor elkaar krijgen, en in de oppositie kunnen we het onversneden SP-geluid laten horen omdat we geen compromissen op voorhand hoeven te sluiten.

Maar wat we ook doen, waar we ook zitten: onze principes van menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit verloochenen we niet. Daar stáán we voor.

ANALYSE, ALTERNATIEVEN EN ACTIE

Deze drie-eenheid, deze drie A's moeten Nederland overtuigen van ons gelijk, onze geloofwaardigheid en onze toewijding.

Alles begint met een analyse: hoe zit het precies in elkaar, hoe liggen de verantwoordelijkheden, welke krachten spelen er, hoe is de ontwikkeling? Zonder een goede analyse nemen we een sprong in het duister en riskeren we een blamage.

Alternatieven verhogen de waarde en de geloofwaardigheid van onze analyses.

Met de actie die we ondernemen tonen we onze toewijding en ons vaste geloof, onze overtuiging dat het menselijker en socialer kan en dus moet.

NO GUTS, NO GLORY

Ons partijbureau heet De Moed, en dat is niet voor niks. Moed moet! SP'ers zijn voortrekkers, mensen die voorop lopen. Daar is moed voor nodig. Maar een zelfbewuste geest heeft er geen moeite mee lef te tonen en soms brutaal te zijn tegen de macht.

Tot op zekere hoogte is voorspelbaarheid bij een consistente partij als de onze niet te vermijden. Toch is het onze taak steeds verrassend uit de hoek te komen. 'Oude' verhalen steeds op een onverwachte wijze onder woorden brengen of illustreren, dat houdt mensen én de rest van de politiek bij de les.

1 Inzet, discipline, creativiteit en moed zijn de pilaren onder ons succes in de strijd. En succes genereert
2 succes. Daar wil je bij zijn, bij horen. Want je wilt meeschrijven aan de geschiedenis, groot en klein.

3
4 *Guts* vragen we in het bijzonder ook van onze wethouders en gedeputeerden. Zij staan naast de mensen,
5 de belangen van hen zijn leidend voor ons. Maar door de noodzakelijke compromissen kunnen onze men-
6 sen in een lastig parket komen te verkeren. Dan is duiken geen optie; naar de mensen toe gaan en uitleg-
7 gen waarom we welke keuzes hebben gemaakt, is de enig juiste weg.

8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57

OVER ONZE PARTIJ

WAT ONS BINDT...

'Heel de mens', ons beginselprogramma, is wat ons bindt. In het laatste jaar voor deze nieuwe eeuw hebben we hem vastgesteld om klaar te zijn voor de nieuwe tijd.

De beginselen van een partij verwoorden de min of meer tijdloze waarden waar een partij haar denken en doen in de concrete praktijk van alle dag op stoelt. Zonder beginselen verwordt een partij tot een allegaartje aan meningen, werkmethodes en daden. Opportunisme en subjectivisme liggen dan op de loer, en kunnen de geloofwaardigheid van een partij totaal ondermijnen.

Gelukkig is dit besef breed in onze partij aanwezig, en bewaken we gezamenlijk de koers van de partij. Om dat besef niet te laten verslappen, praten we daarover in de afdelingen, op het regio-overleg en op de regioconferentie, in het partijbestuur, op de partijraad en op het congres.

EEN MEETLAT VOOR HET DENKEN

Scholing, inzicht en kennis vergaren en ontwikkelen zijn essentieel voor de vooruitgang van de partij en het dichterbij brengen van onze doelen. We moeten groeien in kwantiteit, meer geschoolde (kader)leden, en in kwaliteit, meer en betere inzichten bij al onze actieve mensen. Daarbij kunnen we van een schat aan kennis en mogelijkheden gebruik maken, binnen en buiten onze partij.

Het opleiden van kader is een eerste verantwoordelijkheid van elke afdeling. In samenwerking met het scholingsteam krijgt ieder lid het aanbod om passende scholingen te volgen.

Kennis van onze beginselen en standpunten

Discussiëren, kritiek en zelfkritiek leveren is prima, maar niet afdoende. Om te zorgen dat we dezelfde meetlat gebruiken om te beoordelen of iets goed of fout is, is het absoluut noodzakelijk dat we veel aandacht besteden aan scholing, lokaal en nationaal. Kennis van ons beginselprogramma 'Heel de mens', van onze mens- en maatschappijvisie, onze wereldbeschouwing, moet elk kaderlid paraat hebben en kunnen toepassen. Daarmee zorgen we dat we allemaal hetzelfde referentiekader hanteren, misverstanden kunnen vermijden en een vaste koers varen. Daarom organiseert elke afdeling regelmatig scholingsavonden met actieve en eventueel andere geïnteresseerde leden.

Bewezen werkmethoden

De partij heeft in haar bestaan een rijke ervaring opgedaan in wat werkt en wat niet. Methoden van activisme, mensen organiseren en betrekken, het combineren van actie en fractie, het zorgen voor goede publiciteit en het boeken van resultaat zijn zaken waar veel kennis over is opgebouwd. Daar zijn scholingen van het scholingsteam zelf, maar ook de mogelijke inzet van een pool van leden met ruime ervaring in de partij

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57

1 voor beschikbaar. Het scholingsteam gaat meer van deze ervaren partijgenoten inzetten om afdelingen hun
2 kennis over te brengen en ervaring te delen.
3 Daarnaast verschijnen er regelmatig scholings- en kaderkranten op actuele thema's, die de inbreng vormen
4 voor verdere scholing in de afdelingen.

6 **Bestuurders scholen**

7 Voor onze inmiddels ruim vijftig bestuurders, wethouders en gedeputeerden, is een goede inbedding in
8 de partij noodzakelijk. Voor hen is betrokkenheid bij de afdeling hoogste prioriteit: een wekelijks overleg
9 met afdelingsvoorzitter en fractievoorzitter en actief meedoen in de afdeling. Het uitwisselen van actuele
10 informatie en kennis van wethouders en gedeputeerden onderling en met de Tweede Kamerfractie is van
11 groot belang. Waar nodig kunnen bestuurders rekenen op begeleiding en gebruik maken van de kennis en
12 ervaring die er in onze partij is.

13 Daarnaast wordt in hun behoefte aan kennis en uitwisseling voorzien door eens per halfjaar landelijke
14 bijeenkomsten te organiseren en ze uit te nodigen voor de jaarlijkse kaderscholing. Het scholingsteam
15 organiseert op verzoek bijeenkomsten over specifieke thema's.

17 **Verbinding naar buiten**

18 De verbinding van onze partij met de mensen is essentieel. Vandaar dat we ons ook steeds open, strijd-
19 baar en met enthousiasme manifesteren bij scholende bijeenkomsten die ook open staan voor niet leden.
20 Die openbare bijeenkomsten moeten naast informatief ook vooral inspirerend en enthousiasmerend zijn.
21 Naast inhoud doet ook de vorm er toe. Dat doen we door met een goede voorbereiding te zorgen dat alles
22 klopt: de aankondiging, de ontvangst, de zaalopstelling, de kwaliteit van de inhoud en de sprekers, het
23 leiden van de discussie, tot de mogelijkheid tot napraten na afloop en het maken van een vervolgspraak.
24 Aanwezigen van dergelijke bijeenkomsten moeten verrijkt, geïnspireerd en geactiveerd naar huis gaan.
25 Dat laatste geldt natuurlijk ook voor alle ledenscholingen, ledenvergaderingen en kerngroep- en werk-
26 groepbijeenkomsten. Een goede voorbereiding is daarbij noodzakelijk. Indien noodzakelijk, kan het scho-
27 lingsteam daarbij assisteren.

29 **Scholen verplicht**

30 Voor nieuwe leden organiseren afdelingen regelmatig kennismakingsavonden en avonden waar gedaan
31 wordt aan politieke basisvorming. Voor alle geïnteresseerde leden zijn er regelmatig thema-avonden, voor
32 de actieve leden zijn er kerngroepbijeenkomsten.

33 Voor actieve leden biedt ieder afdeling gericht opleidingen aan uit het aanbod van het scholingsteam,
34 de politieke basisvorming, en de scholingen 'Heel de mens'. In samenwerking met hen wordt voor ieder
35 lid bijgehouden welke scholingen nuttig en noodzakelijk zijn en wordt regelmatig een scholingsaanbod
36 gedaan.

37 Daarnaast organiseren we jaarlijks de zomeruniversiteit, de groep van 30 (een twee jaar durende inten-
38 sieve, verdiepende scholing), en elk najaar de kaderscholingen voor afdelingsvoorzitters, fractievoorzitters
39 en organisatiesecretarissen.

41 We gaan door met het organiseren van De Moed-colleges en -debatten, die voor alle leden toegankelijk
42 zijn.

44 Ieder actief lid krijgt zo de scholingen die bij zijn taken en verantwoordelijkheid horen.

46 Om zelfbewust de strijd aan te kunnen en te durven is inzicht van essentieel belang: inzicht in de inhoud,
47 maar ook als het gaat om de strategie en de tactiek. Daarom is scholen verplicht en niet vrijblijvend. Willen
48 we dat onze mensen niet te aangepast, te braaf en te plichtmatig te werk gaan, dan is zelfbewustzijn een
49 allereerste voorwaarde. Fijne bijkomstigheid is dat het er allemaal ook leuker op wordt, en dat is belangrijk.

51 **MEER LEDEN, MEER AFDELINGEN**

52 Zonder organisatie geen partij, zonder leden en afdelingen waarin zij verenigd zijn geen organisatie. Ons
53 ledental is de laatste jaren steeds iets gedaald (overigens, zeer zelden is onze politieke opstelling reden
54 voor mensen om op te zeggen), het aantal afdelingen is iets toegenomen.

Aan sympathie voor de SP ontbreekt het niet onder de bevolking, zoveel wordt wel duidelijk wanneer je de laatste verkiezingsuitslagen bekijkt. We weten deze winst echter maar moeilijk om te zetten in organisatorische winst. Daar moeten we meer oog voor hebben, met maar één doel: onze organisatie te versterken.

Het uitbreiden van ons kader begint met het maken van leden, met het omzetten van sympathie in lidmaatschap. Het door ons gehanteerde schillenmodel maakt dat duidelijk.

Er wordt wel gezegd: de crisis bewijst toch ons gelijk, waarom komen mensen niet en masse en uit zichzelf naar ons? Daar kunnen verschillende oorzaken voor worden aangewezen: mensen binden zich tegenwoordig niet meer zo graag voor langere tijd aan iets, en, met dank aan het neoliberalisme, veel mensen hebben minder oog voor (het belang van) de publieke zaak.

Anderzijds stellen we vast dat nog steeds elk jaar veel nieuwe leden zich aanmelden. Met andere woorden: het algemene beeld kent vele uitzonderingen. Daar laten we ons door inspireren. We gaan zorgen dat door onze eigen actieve inzet meer leden worden ingeschreven in onze mens-tot-menscontacten.

We stellen voor dat alle afdelingen een plan opstellen voor het behoud en het maken van leden. Voor het behoud van leden is contact met de leden essentieel: spreek met hen en schakel ze in. Met betrekking tot het maken van leden: stel een streefcijfer vast en maak plannen voor hoe je wie waar en wanneer gaat proberen in te schrijven. Op de partijraad en op de regio-overleggen kunnen we ervaringen uitwisselen over welke werkmethode het beste werkt.

Een ander organisatorisch aspect dat om onze aandacht vraagt is het aantal afdelingen. Hoewel we enigszins gegroeid zijn in aantal, kunnen we hier toch niet echt tevreden over zijn. Immers, de meerderheid van de gemeenten van ons land heeft nog steeds geen SP-afdeling. Extra wrang is dat voor de gemeenten (bijna vijftig in getal) waar we nu al wel meer dan vijftig leden hebben (één van de statutaire vereisten voor het mogen starten met een afdeling i.o.) maar nog geen afdeling.

Geleerd hebbend van de ervaringen uit het verleden hebben we een stappenplan opgesteld voor hoe je het beste de bestaande leden in een gemeente bijeen kunt brengen in een (nieuwe) afdeling. Ook hierover willen we afspraken maken met de afdelingen. Hoe mooi zou het niet zijn wanneer elke bestaande afdeling zich minimaal over één gemeente zou ontfermen met maar één doel: er een nieuwe, florerende afdeling van de grond tillen.

Ter stimulans en motivatie het volgende gegeven: bij de verkiezingen in maart voor de Provinciale Staten scoorden de gemeenten met een afdeling substantieel beter dan de gemeenten zonder SP-afdeling. Gemiddeld 13,12 procent tegenover 8,92 procent, bijna de helft meer.

VISIE EN VOORLEVEN

Sommige afdelingen hebben de congrescommissie en het partijbestuur gevraagd: hoe kan ik de afdeling (re)vitaliseren?

Wij denken dat daar veel zaken voor nodig zijn, maar die kunnen kort worden samengevat met de woorden: visie en voorleven.

Met visie bedoelen we een kijk hebben op welke rol de partij in jouw gemeente kan spelen. Volg daarbij het principe: vóór en mét de mensen. Dat vereist onderzoek naar de noden onder de mensen en de frustraties die er leven, en het vermogen mensen te binden in de strijd voor één bepaald concreet doel.

Hanteer het schillenmodel om vast te stellen hoe de afdeling er voor staat en om een plan te maken hoe meer en meer mensen bij de kern te betrekken.

Zorg dat je je kader in alles letterlijk en figuurlijk meeneemt, bespreek alles met elkaar grondig, en zorg dat er gedisciplineerd gesproken en gewerkt wordt. Bewaak en bewaar de eenheid!

Met voorleven bedoelen we: just do it! Geef het goede voorbeeld. Stel een daad en toon je moed!

ROOD, JONG IN DE SP

Onze jongerenorganisatie timmert flink aan de weg, maar dat heeft niet kunnen voorkomen dat ook zij geconfronteerd is met een afname van het aantal leden. Hier moet onmiddellijk bij gezegd worden dat ROOD jaarlijks veel leden móét uitschrijven in verband met het overschrijden van de leeftijdsgrens van 28 jaar. Maar toch. Als de jeugd de toekomst heeft, dan zal een zichzelf respecterende partij alles op alles moeten zetten jongeren voor zich te interesseren en voor zich te winnen. Dat is een taak voor ons allemaal, niet alleen voor onze jongerenorganisatie.

ROOD kan werken aan het verwerven van associaties zoals sociaal, eigentijds, actief, enthousiast, spontaan en avontuurlijk, maar ook de partij zelf zal permanent moeten werken aan verjonging van het ledenbestand en een eigentijdse uitstraling.

Laten we onszelf verplichten op regelmatige basis hierover te praten zodat we ook op dit terrein klaar zijn voor de toekomst door meer jongeren aan ons te binden.

We moeten ons hierbij goed realiseren dat mensen van onder de dertig slechts een neoliberale samenleving als referentiekader hebben. We zullen hen, die dat nog niet eigenhandig hebben vastgesteld, ervan moeten overtuigen dat een samenleving met respect voor de menselijke waardigheid, eerbied voor de gelijkwaardigheid van alle mensen en solidariteit tussen mensen veruit te verkiezen is boven de status quo. Jonge mensen ondervinden steeds vaker en steeds ingrijpender de gevolgen van het neoliberale beleid: hoge werkloosheid, flexibilisering van de arbeid met de daarbij behorende onzekerheid, woningnood, slecht onderwijs.

SPARK

Het partijbestuur heeft besloten om ons wetenschappelijk bureau voortaan vooral in te zetten als alternatieve rekenkamer: de SP Alternatieve Rekenkamer. Als we nadenken over hoe we onze boodschap voor de toekomst geloofwaardiger kunnen maken, dan spelen cijfers daar onmiskenbaar een zeer belangrijke rol bij. Natuurlijk als het gaat om de betaalbaarheid van onze plannen, maar ook als het gaat om de vraag: wat leveren die plannen op? Momenteel wordt hard gewerkt aan de volgende onderwerpen:

- Wat kost de tweedeling de samenleving?
- Waarom deugen de berekeningen van het CPB niet?
- Hoe zit het met de financiering van onze universiteiten in relatie tot de noodzakelijke onafhankelijkheid van de wetenschap en de invloed van het bedrijfsleven?
- Wat zijn de gevolgen van alle vormen van belastingontduiking?
- Waar is het geld dat de laatste jaren naar onderwijs en zorg is gegaan, gebleven?

De inzet en de nieuwe focus van het wetenschappelijk bureau zal hopelijk leiden tot meer aandacht voor onze kritiek én onze alternatieven, natuurlijk in onze eigen media (vooral de website en De Tribune) maar ook in de kranten en weekbladen, op radio en tv. We onderzoeken of we moeten doorgaan met Spanning, en of we het budget daarvoor niet beter kunnen aanwenden binnen SPARK. Het fabriceren van een maandblad vergt veel tijd, geld en inzet, en we hebben vastgesteld dat het blad maar door weinigen wordt gelezen. De vruchten van de arbeid van onze medewerkers verdienen een beter lot.

CULTUUR, ONDERWIJS EN WETENSCHAP

Dat de uitstraling van de SP jeugdiger en eigentijds kan, hebben we hierboven al bepleit. We denken dat we ook in de wereld van kunst en cultuur nog veel te winnen hebben.

Kunst en cultuur bevinden zich overal, iedereen heeft ermee te maken, en iedereen maakt er deel van uit. Traditioneel richten wij ons vaak en vooral op sociaaleconomische kwesties. En dat is goed, dat is belangrijk werk. Maar dat neemt niet weg dat we ook aandacht kunnen en moeten geven aan kunst en cultuur. We moeten ons daar niet van afwenden, maar er juist op af stappen, en kunst en cultuur waarderen en stimuleren. Het leven is meer dan brood alleen... Initiatieven als Theater De Moed en Het Vierde Beeld (een jaarlijks openlucht cultuurfestival in Oss) verdienen daarom, al of niet in aangepaste vorm, navolging.

Ook in de wereld van het onderwijs ligt er nog een gat voor ons. Zoals we in de zorg sinds jaar en dag een factor van betekenis zijn, zouden we dat ook in het onderwijs moeten worden. We hebben ons uitstekend ingezet bij de steun aan de bezetters van het Maagdenhuis. We strijden tegen het zogenaamde 'passend

onderwijs'. Het zijn voorbeelden van hoe het kan. 1

De frontsoldaten van de publieke sector verdienen onze belangrijke steun. 2

Ook de onafhankelijke wetenschap verdient onze niet aflatende steun. De wetenschap is een onmisbare factor in de gevecht van de mens om vooruit te komen. Het is ontoelaatbaar dat de macht van het grootbedrijf over de universiteiten steeds verder toeneemt. Die macht misbruikt niet zelden de wetenschap, en tast de objectiviteit ervan aan. 3
4
5
6
7

(LINKSE) SAMENWERKING

Wie durft te strijden, moet ook durven samenwerken. Als partij doen we dat voortdurend. In gemeenteraden, Provinciale Staten, het nationale en Europese parlement en daarbuiten ijveren we om samen met anderen meerderheden te bewerkstelligen. Dat is een noodzakelijk maar ook delicaat proces. Het mag niet uit de weg worden gegaan, maar overhaaste en ondoordachte compromissen doen de strijd geen goed. Als we toetreden tot gemeente- en provinciebesturen, sluiten we welbewust compromissen. Daar houden we ons aan – maar we leveren er onze opvattingen niet voor in. Als we niet meebesturen wil dat niet zeggen dat we niet proberen om bij te sturen. Ook daarvoor is samenwerking, binnen de parlementen en buiten de parlementen met maatschappelijke organisaties, vereist. 8
9
10
11
12
13
14
15
16
17

Politieke samenwerking zoeken en vinden we met allerlei andere partijen. Dat is afhankelijk van omstandigheden: welke andere partijen zijn er, willen ze met ons samenwerken en kan dat ook, kijkend naar elkaars uitgangspunten en voorstellen? Veel is afhankelijk van onze eigen kracht. Die wordt bepaald door onze absolute en relatieve omvang, maar ook door de mate waarin we in staat blijken politieke, maatschappelijke en ideologische strijd te voeren. Alleen vertrouwen op je parlementaire positie is een recept voor ongelukken. 18
19
20
21
22
23
24

Om te kunnen samenwerken moeten we voortdurend de mogelijkheden verkennen. Een ivoren toren past ons niet. Anderen moeten weten wat we willen en wat ze aan ons kunnen hebben. Waartoe we bereid zijn en waartoe niet. Als we een heldere politieke koers varen, helpt dat om misverstanden te voorkomen. 25
26
27
28

Landelijk lijkt politieke samenwerking tussen partijen die zich op enigerlei wijze socialistisch, links, duurzaam of progressief noemen, voor de hand te liggen. Als SP hebben we ook verschillende keren aangeboden om de samenwerkingsmogelijkheden te verkennen. De ervaring heeft echter aangetoond dat het in de praktijk erg lastig is. Dat leert dat we, als het om samenwerken gaat, actief en creatief moeten blijven maar nooit naïef moeten worden. 29
30
31
32
33
34

Tot slot: over samenwerking moet je niet te veel praten, samenwerken moet je vooral doen (waar het de vooruitgang dient). 35
36
37

DE INTERNATIONALE STRIJD

Veel mensen worden aangetrokken door ons optreden in het parlement of de gemeenteraad. Anderen door ons lokale activisme of onze inzet tegen maatschappelijk onrecht op belangrijke terreinen: zorg, zekerheid, milieu. Weer anderen vinden het aantrekkelijk dat onze partij Nederland niet als een eiland ziet, maar als een integraal deel van Europa en de wereld. Ze worden aangeraakt door onze opvattingen over internationale verdeling van de welvaart, over oorlog en vrede en duurzame ontwikkeling. En onze concrete strijd spreekt velen aan. Dat was eerder al zo toen we ons inzetten voor gerechtvaardigde bevrijdingsstrijd, tegen ondoordachte militaire interventies, voor sociale strijd elders. En ook nu durven we partij te kiezen. Tegen een nieuwe Koude Oorlog in Europa, gevaarlijke handelsverdragen, en voor een menselijke aanpak van massale vluchtelingenstromen. 38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48

We zetten ons in voor mondiale en Europese samenwerking, tot wederzijds en algemeen voordeel. De belangen van het internationale grootbedrijf, wiens macht steeds verder toeneemt, vallen niet samen met ons streven naar een menselijke en leefbare wereld. Daarom is waakzaamheid geboden en werken we niet mee aan het offeren van onze democratie en sociale verworvenheden op het hakblok van de neoliberale globalisering en het Europees federalisme. 49
50
51
52
53
54

Veel mensen die ooit lid zijn geworden van de SP en nu al of niet een actief kaderlid zijn, zijn ooit lid geworden omdat ze onze standpunten aangaande de buitenlandse politiek steunen. Denk hierbij aan ons verzet 55
56
57

1 tegen de militaire interventies in Joegoslavië, Afghanistan en Irak. Denk aan ons verzet tegen de bezetting
2 van de Westbank en Gaza door Israël. Denk aan onze steun aan het ANC in de strijd tegen de apartheid in
3 Zuid-Afrika, de Sandinisten in hun gevecht tegen de dictatuur in Nicaragua, de stakende Engelse mijnwer-
4 kers in hun beweging tegen de nietsontziende sociale afbraak door Margaret Thatcher en aan het Iraakse
5 en Koerdische verzet tegen de terreur van Saddam Hoessein.

6
7 Socialisten zijn internationalisten. Wij weten als geen ander dat alles met alles samenhangt, nationaal maar
8 ook internationaal. Daarom werken we samen met anderen in het buitenland wanneer dat onze gezamen-
9 lijke doelstellingen dichterbij brengt en tot wederzijds voordeel strekt.

10
11 TTIP, het handelsverdrag van de EU met de VS, is iets dat om onze aandacht schreeuwt, net als de vrij-
12 handelsverdragen met andere landen, zoals Canada, waarover de EU momenteel onderhandelt. Als we
13 niks ondernemen en deze strijd niet winnen, dan dreigen Amerikaanse toestanden op terreinen als arbei-
14 ders- en vakbondsrechten, lonen en sociale zekerheid, consumentenrechten en voedselveiligheid. De strijd
15 tegen TTIP is van strategisch belang voor onze partij.

16
17 Wij adviseren de afdelingen meer openbare avonden met sprekers (voor- en tegenstanders van TTIP) te
18 organiseren om het bewustzijn onder de mensen over dit onderwerp aan te wakkeren, en de geïnteresseer-
19 den te mobiliseren.

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57

DE VOLGENDE STAP

Het XXI congres van de partij vindt plaats op een moment dat er nog slechts één gremium is waarin we niet vertegenwoordigd zijn (geweest): de regering.

Nu meer en meer mensen de nadelen van het neoliberalisme inzien, nu iedereen heeft kunnen zien hoe desastreus de huidige bezuinigingspolitiek heeft uitgepakt voor de mensen en de economie, nu de SP zich nadrukkelijker dan ooit aandient als een bringer van hoop en vertrouwen in een betere toekomst, is het de tijd om door te zetten, en niet alleen de grootste op links te worden, maar de grootste van allemaal.

Niemand die ons dan van die volgende stap kan afhouden: regeren op voorwaarden die we zelf mee bepalen.

We gaan het doen!

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57

WWW.SP.NL